

Obsah:

1. Velikonoční zamyšlení	1
2. Modlitba a duchovní život II.	2
3. Pokání a zdraví	4
4. Ježíš tenkrát - Kristus dnes	9
5. Mystické spojení s Marií - IV. část	12
6. „Byl to šílenec...“	12
7. Kristovo vzkříšení je naše vzkříšení	13
8. Pouť do Medžugorje	14
9. Informace o úpravě cen titulů ed. plánu	16
10. Návrh čtenářům	16

1. Velikonoční zamyšlení

Nikomu z nás se nechce ztrácet, nikomu se nechce trpět ani umírat. A přesto se celý život učíme umírat, abychom mohli žít. Skrze svatý křest jsme ponořeni do Ježíšovy smrti a vzkříšení a stále znovu na sobě prožíváme, jak je důležité zříkat se sebe, nechat zemřít pšeničné zrna, chceme-li se dočkat nové úrody. Selháváme a znovu povstáváme ve světle a síle. Každé velikonoce se nám pro spojení s Kristem nabízí možnost opětovně a stále hlouběji okoušet Ježíšovu životní cestu skrze smrt k životu. Bolest nepřestane být bolestí, ale my můžeme z lásky ke Kristu a v sepětí s ním nepočítat utrpení a prožít, že podíl na jeho životě je víc než přechodné laciné netrpění. Není snad důležitějšího velikonočního přání, než abychom znovu prožili svůj křest. Dovolme Kristu, aby v nás pohřbil starého člověka s jeho špatnostmi a prosme o milost vlastního znovuzrození.

2. Modlitba a duchovní život II. část

Jedním z prostředků bez nichž není duchovní život možný, je modlitba. Začnu citací ze sv. Jana Zlatoústého: „Mluvím-li o modlitbě, nedomnívej se, že jde o slova. Modlitba je touha po Bohu. Je to nevýslovná láska, která nepochází z lidí, ale má původ v Božské milosti. Apoštol o ní říká: Vždyť ani nevíme, jak se máme vlastně modlit. Takže sám Bůh se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit. Daruje-li Pán někomu takovou modlitbu, je to bohatství, o něž jej nikdo nemůže připravit, nebeský pokrm, který sytí duši. Okusi-li jej kdo, navždy bude toužit po Pánu. Jakoby jeho srdce zachvátil prudký oheň.“ Sv. Jan Zlatoústý nám napovídá, že modlitba, to není definice, že to není struktura, není to právo ani norma, ani povinnost. Modlitba je dar Boha a naše odpověď na něj. O modlitbě se dá mluvit mnoho a různým způsobem.. Chtěl bych připomenout jen několik podstatných známek křesťanské modlitby. Protože už v tomto prostředí se objevuje, že se modlitbou nazývá ledacos. Pro křesťana je typické, že modlitba je odpovědí. Bůh je ten, který nás vábí k modlitbě. On nás volá a mluví k nám svým slovem, takže křesťanská modlitba je vždy odpověď, ať si to uvědomujeme nebo ne. Proto modlitba vyrůstá z naslouchání. Předpokladem křesťanské modlitby jsou otevřené uši, ochota vnímat Boha, žít v jeho přítomnosti, ochota nežít pro sebe. Křesťanská modlitba není řečí do prázdna, není to mletí mlynku. Nedá se nahradit žádným mechanismem. Nespočívá ve splnění jakéhosi kvanta, odrecitování, odříkání, odmodlení. Toto je v úplném rozporu s podstatou křesťanské modlitby. Modlitba tedy odpovídá na Boží slovo. A sv. Jan Zlatoústý říká, že má původ v Božské milosti. Je to projev vztahu mezi mnou a Bohem, obapolný. Nutí mne k osobní odpovědi. Nepřehlédnutelným znakem tedy je, že to musí být osobní projev. Ať je to modlitba církve, liturgie chval, růžence, nebo jakákoliv modlitba naučená, vždy to musí být moje modlitba. Pokud to není moje osobní modlitba, pak tady sice dělám nějaký pěkný výkon, ale pro můj duchovní život to nemá žádný smysl. Samozřejmě se nemodlíme jenom tehdy, když pocítujeme blízkost Boží. Duchovní život vůbec není záležitost citů. Je to záležitost odpovědi lidské bytosti, a citů do takové míry, do jaké mají podíl na celé lidské bytosti. Je to tedy odpověď rozumu, vůle, citů, ducha, těla, odpověď všeho. Proto patří k modlitbě také určitý vnější projev, postoj. Protože to není záležitost pouze citů, nemodlíme se pouze tehdy, když se nám chce. Jelikož je to prostředník vztahů a pomocník našeho duchovního života, musí mít modlitba svůj čas, své místo a svůj způsob. Tento řád, tento rytmus, který je pro každého z nás třeba trochu jiný, velmi napomáhá tomu, abychom se mohli osvobodit od vnějších věcí. To odpovídá záměru stvoření.

Skrze modlitbu se nám dostává poznání Boha jaký je, a toto poznání nás vede zpět k modlitbě a kromě toho skrze modlitbu dochází k proměně naší bytosti. Poněvadž je to chvíle úzkého

spojení s tím, který působí. Z tohoto důvodu je křesťanská modlitba vždy činem, nejsou to prázdna slova. Je to něco, co v nás koná Bůh. Tedy jestliže se modlíme, konáme s Bohem. Je to tvořivá a stvořitelská činnost. Takto Bůh přetváří nás a přetváří svět. Dalším znakem křesťanské modlitby je vnitřní pravdivost. To, co se nesnáší s naším Bohem, je iluzorní svět. Lidé mají rádi iluze, přetvářku, svět „jakoby“. Dlouhá desetiletí jsme to zažívali, dělalo se „jako“. Tohle v životě s Bohem nefunguje. Prorok Izaiáš říká: „*Tento lid mne ctí rty, ale jejich srdce je daleko ode mne.*“ To je katastrofa. Má-li být projev křesťanské modlitby autentický, musí být pravdivý. Je tedy třeba stát hluboko v průzračnosti a zakotvenosti v Kristu. Křesťanská modlitba, je kristocentrická. „*Tak jako pro svoje spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu.*“ Pro své spojení s Kristem, protože v nikom jiném není spásy než v Ježíši Kristu. I když oslavujeme Otce, jdeme skrze Krista. Když přicházíme k Duchu svatému, jsme si vědomi, že jej máme od Krista. Vztah ke Kristu je základní a úhelný kámen křesťanské modlitby. Nedá se mluvit o křesťanské modlitbě, dokud člověk nedal svůj život Ježíši Kristu. To jsou pouze pokusy o křesťanské modlitbu, hledání boha, snaha o vnímání, ale není to křesťanskou modlitbou. Křesťanská modlitba je skrze něho a s ním a v něm.

Modlitba je spojena s vírou. Toto by ale chtělo další přednášku, aby někdo vyložil, co je to víra. Tyto základní pojmy jsou velmi zmatené. Když říkám, že modlitba je spojená s vírou, myslím tím, to rozhodnutí žít v závislosti na Bohu. Myslím tím, vnitřní oddanost se kterou přijímáme svůj život i skutečnosti života, minulost i budoucnost z pohledu Božího a zařizujeme podle toho svůj život. Každá pořádná modlitba vyrůstá z víry a vede k víře. Cílem modlitby je úplná oddanost a vydanost člověka Bohu. To můžeme vyjádřit také slovy: „*Bud' vůle Tvá!*“ To je ta vrcholná modlitba Otce náš, to je ten denní pokrm Ježíšův, ke kterému všichni spějeme, i když mu tak málo rozumíme.

Mluvili jsme sice o tom, že modlitba není na prvním místě činností člověka, ale člověk není jenom pasivní, ale také aktivní a proto musí odpovědět. Ten, kdo otálí se svou odpovědí, ten neprohlubuje vztah. Nemůžeme čekat, že Bůh nás bude stále a stále něčím zahrnovat. On čeká naši odpověď.

Modlitba má různé stupně. Pokud chcete, můžeme o tom mluvit. Slíbil jsem vám první krok a řekl jsem dva kroky. Můžeme jich vzít deset, ale někdy je to ke škodě věci. Člověk, který nezačal Boha vnímat, a který se nemodlí a začne studovat kontemplaci, si zkomplikuje život. Protože je to kojeneček, který přešel na užené a jsou z toho jenom žaludeční problémy. Duchovní život je postupný růst a je zvláštní, že lidem, kteří vedou učené řeči o vnitřním životě, často stačí, když si přečtou nějakou brožuru za pět korun. Je potřeba dorůst. Jedna počáteční zkušenost je víc, než přečíst všechna díla mystiků. Protože nám v našem duchovním životě nemohou prospět, jestliže sami nezačneme něco dělat. Tím nechci

zmenšit význam duchovní četby, protože je to jeden z důležitých prostředků duchovního života.

Na závěr bych řekl, jeden krásný citát, Romana Guardiniho. „*Člověk potřebuje modlitbu, aby zůstal duševně zdrav.*“

Druhá část přepisu magnetofonového záznamu přednášky P.V. Kodeta pro studenty na pouti akademické mládeže na Velehradě.

30.5.1992

3. Pokání a zdraví

V originálním vydání knihy „Duchovní realismus Terezie z Lisieux“ má P. Victor Sion dva dodatky: Novicmistrová a Pokání a zdraví. Je v nich plno moudrých rad a jsou psány v duchu světice, proto je v našem „Karmelu“ zkráceně zveřejníme. Napřed v této postní době článek o pokání, později snad též článek pro novicmistrovou, učitelku a vychovatelku novicек, i když se více hodí pro osoby žijící v klášteře, vždyť se obracíme na ty, kdo touží poznat karmelitánskou spiritualitu.

Odríkáni má velmi důležité místo v životě a nauce svaté Terezie. Pohlížela však na ně jako na podmínku lásky. Nechtěla přirozenost zničit, ale učinit ji přístupnější milosti.

Terezie nás učí dívat se na vše zevnitřku. Na tak aktuální a úzkostlivou otázku jako je zdraví novicек je nutno dívat se z tohoto hlediska, neboť na tom záleží budoucnost řeholního života.

Dnes mají mladí lidé často málo zdraví, fyzických sil, nervové odolnosti. Oni to vědí a víceméně si to přiznávají. Problém je v tom, že přes to všechno touží po čistém, umrtveném a skutečně tvrdém životě.

Novicmistrová má za úkol bdít, aby všechny životní podmínky, fyzické i morální, podporovaly ustálení zdraví, a pak pomocí kompetentního autora jasně vysvětlit, v čem spočívá pravé zdraví, proč si je máme přát a jak správně chápaným umrtvováním se můžeme snažit si je polepšit nebo uchránit.

1. Zdraví a jeho ztráta.

Některé novicky si myslí, že darovat se úplně Bohu znamená riskovat se svým zdravím, vydávat se nerozumně všem nepohodám a nákazám, nedodržovat správnou míru v jídle a spánku. Je to nerozvázná velkodušnost, charakteristická zvláště pro začátečníky, která nejčastěji rychle pomine. Novicmistrová jim musí ukázat, že by si tím způsobem brzo zkazily zdraví, upadly by do depresí a chudokrevnosti, které by vyžadovaly mnoho péče a dispenzí školicích řeholnímu duchu.

Někdy se vyskytnou i takové novicky, zvláště v kontemplativních rádech, které touží jen složit sliby a pak zůstat ležet, trpět a umřít.

Ale smrt nepřiváží tak brzy a trvalá nemoc nepřispěje často k svatosti duši, která se nedovedla cvičit ve ctnostech dokud byla zdravá. Tak se stane, že začne litovat, že vstoupila do řádu, nebo alespoň již nechápe smysl svého povolání.

Jiné se naopak příliš zaměstnávají svým zdravím, bojí se všeho co se protiví přirozenosti z obavy, že onemocní, nesnaží se doopravdy se přemáhat a zapomínají na to, co je možné dokázat s pomocí milosti. U nich se zdá, že vstoupily do řádu, jak říká sv. Terezie z Avily v Cestě k dokonalosti v 11. kapitole, jen se snahou, aby nezemřely.

Je třeba se vyvarovat, je-li možno, aby se nedostaly dříve či později na ta scestí, nebo je napravit, jestliže již existují. Novicmistrová zde musí dát jasná a nadpřirozená pravidla.

1. Zdraví, tak jako život, je Boží dar. Nesmí se proto vydávat všanc, smí se též o ně prosit, s úplnou odevzdaností do rukou Božích.

2. Zdraví záleží v rovnováze, harmonii mezi tělem a duchem. Jestliže tato shoda neexistuje nebo se nemůže uskutečnit, zdraví se ztratí. Může zde však být řada indispozic, které zdraví skutečně nezničí a poskytují příležitosti k denním obětem, tím záslušnějším, že o nich ví pouze Bůh. Tuto harmonii mohou dosáhnout - na vyšší úrovni - ti, kdo jsou postiženi nemocí nebo chorobou. Je to harmonie bolestná, ale tak bohatá na lásku!

3. Řeholnice nemá toužit po zdraví pro svůj prospěch a život bez utrpení, ale aby mohla odvážně zachovávat svou řeholi, sloužit komunitě a věnovat se svým kontemplativním nebo apoštolským úkolům. Ve všem tom si má přát splnění Boží vůle.

4. Zdraví řeholnice není v jejích rukou. Disponuje jím Bůh a mají je na starosti její představené. Ona jim má oznámit, co je povinna, odpovídat na dané otázky a pak se podvolit učiněným rozhodnutím.

Odpovědnost za zdraví novicек spočívá prakticky po dobu noviciátu na novicmistrově.

2. Podmínky zdraví.

Novicmistrová musí bdít nad tím - a to je dnes velmi důležité - aby vytvořila pro novicky ovzduší umožňující harmonii mezi tělem a duší. Samé kárání, příliš pasivní a slepá poslušnost, přepracovanost a z toho vznikající vnitřní rozpolcenost, nemírná snaha novicек urychleně si zvyknout na zákony a zvyky institutu bývají příčinou mnohých nervových depresí, chudokrevnosti, různých rozruch a odchodu z řádu „ze zdravotních důvodů“.

Všeobecně řečeno dnes potřebují novicky delší dobu na přizpůsobení, protože rozdíl mezi tím jak žily před tím a životem řeholním je větší než u dřívějších generací. Je třeba spíš předejít následkům tohoto psychického otřesu než jej ztěžovat zbytečnými a předčasnými požadavky. Snad by stačilo prodloužit postulát nebo noviciát, aby mohli mladí lidé pochopit hluboký smysl různých věcí a působení milosti.

Novicmistrová ať se snaží podle možnosti varovat se toho co působí nervové napětí u novicек. Ať jim dopřeje potřebného odpočinku. Lékaři označují hlavně nedostatek spánku jako nejčastější příčinu depresí. Pro dvacetileté požadují v naší přerovované společnosti osm hodin spánku.

I strava vyžaduje pozornost. Některé povahy nemohou zůstat ráno

bez jídla. Pro všechny má být strava sice jednoduchá, ale dost bohatá a pestrá.

Atmosféra zdravé důvěry, radostné přátelství, vysoké životní názory, a vlití pravého ducha jsou skutečné prvky zdraví, protože napomáhají vnitřnímu rozvoji.

Novicmistrová ať dbá pečlivě na to, aby se nestala zástěnou mezi dušemi a Bohem. Ať odstraňuje zbytečné rozmluvy a dětinskosti, ale rozsévá radost, otevřenost a světlo, ať učí vystupovat k Bohu. Její konference ať jsou pečlivě připravené a živé. Když novicky mluví o své modlitbě ať je to velmi krátce, není třeba obracet pohled do sebe, příliš rozebírat. Každý den nepřijde přece něco nového. Ať si nenavvykají příliš dlouhým modlitbám, zvláště když se stanou rutinou. Ať jim poradí vhodnou četbu podle jejich inteligence a vzdělání.

Zároveň ať získá novickám vnější pokoj, vyrovnanost, střídání duchovní práce s tělesnou, např. prací v zahradě. Dobrý je též sport. Neunaví tak práce sama jako shon a napětí v ní. Choulostivá, ale nutná věc je najít volné chvíle. Dnes je těžko, aby to bylo na úkor práce nebo spánku, ale snad by se mohla ušetřit jedna hodina samoty z rekreací i v kontemplativních rádech, neboť i v nich je při předpisu mlčení přes den kolikrát nutno mluvit. Neděle zbavená množstvím malých povinností je pak dnem odpočinku, duchovního soustředění a nabrání nových sil, pravým dnem Páně.

3. Pokání a zdraví

Jde o to najít rovnováhu mezi nutnou péčí o zdraví a praktikováním pokání. O to se musí snažit novicky samy a no-vicmistrová jim musí v tom pomáhat. Mladé sestry by často chtěly konat větší pokání, více kajících skutků, než se od nich žádá, než i Bůh od nich žádá, a které jsou nad jejich síly. Tuto jejich velkodušnost lze využít a usměrnit. Vést je od vnějších věcí k vnitřním, od pro ně nemožného k možnému.

Existuje vnitřní sebepřemáhání, které je možné konat stále a v nejmenších okolnostech, hlubší, podstatnější a záslužnější než jisté velké oběti tělesné. Tělesné umrtvování si ovšem podrží svou výkupnou hodnotu. Životy svatých, i těch „nejlidštějších“ o tom svědčí. Popírat asketické praxe, které církev schválila ve své tradici by bylo proti moudrosti, a ještě více proti Kristovu kříži. V nás pracuje Ježíšovo tajemství, jeho smrt i život, jeho utrpení i vzkříšení (Fil 3,10-11).

Je třeba rozlišovat dvě roviny, které se navzájem protínají:

Základní zdraví, fyzické i morální, bez něhož by obyčejně bylo iluzorní doufat v plný křesťanský vývoj, jehož získání se může stát opravdovou askezí. (sr. Lk 14,28)

Dobrovolnou účast na Kristově utrpení. To je nesmírné pole, jehož hranice zná jen Bůh. „Doplňuji na svém těle to, co ještě zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap“ (Kol 1,24).

Vedená sestra ať zde následuje Ducha a ptá se o radu. Novicmistrová potřebuje mnoho taktu, neuhášet Ducha, znát dobře duše a mít zdravý úsudek.

Když říkáme vnitřní přísnost, nemyslíme tím pouze odříkání, odpoutanost srdce, umrtvení sebelásky, ačkoli to vše je nanejvýš důležité, nýbrž přesnější postoj duše, která se snaží všechno povznášet k Bohu. Podle Terezie se do vnějších skutků pokání často vloudí více přirozenosti než ctnosti. Více opravdové umrtvenosti je např. v přesném zachování mlčení, které nepřipustí zbytečné hovory, v usebranosti, která se varuje sebemenšího zvědavého pohledu, nevychutnává pozemská potěšení a nezatěžuje se prchavými dojmy. Mladé sestry se mají učit umrtvovat tělo v tom množství malých věcí, které zároveň umrtvují základ duše. Bereme na sebe kříž, abychom následovali Ježíše. Nesení kříže je jen prostředek k dosažení toho.

Pravá vnitřní kázeň v maličkostech bez okázalosti a sebezalíbení vyžaduje velkou sílu charakteru, ohebnou vůli, duši již hodně pokročilou v lásce. Přesné provádění všech obřadů v chóru nebo v jídelně, sklonit se, zvednout se, stát zpřímá, nebo začít studium ihned na dané znamení, všechny tyto pokorné věrnosti, všechna tato stálá přerušování obyčejně dokazují, že sestra je pozorná k Bohu, jemu odevzdaná, že v sobě nenechává místo vrtochu, ani vlastní vůli.

V těchto věcech je bezpochyby hlavní vnuknutí a láska, která se do nich vloží; nicméně bude novicmistrová často nucena připomínat novickám přímější duchovnější hledisko umrtvování, ony mají totiž sklon vidět pouze jeho skořápku.

Kdo vypoví, kolik síly může i tělu dodat pevná vůle, pravá kontrola vnitřních energií? Umrtvování je proto, aby osvobodilo duši, ne aby ji zabavilo pro sebe, aby ji udusilo tím, že učiní tělo neschopným jí sloužit. Bylo by na omylu kdyby zavazovalo ducha, aby se neustále zaměstnával svým „bratrem oslem“, aby ho týral. I to znamená se o ně starat! Pravé pokání musí směřovat k tomu aby tělo si nedělalo nárok na množství přirozených uspokojení, která má rádo, nebo aby sténalo umořené, že duše již neslyší nic než jeho hlas. Je známo ze zkušenosti, že přílišné utrpení nebo i fyzická únava znemožní modlitbu, i pozornost k Bohu.

Mladé sestry to dovedou pochopit. Novicmistrová je proto bude navykat, aby bez stěžování snášely neškodné nepříjemnosti zimy, horka, malých životních nepohodlí. Aby si nevšímalý všeho co odporuje přirozenosti, aby nenařikaly pro snesitelné bolení hlavy nebo zubů, aby hned nereagovaly v odívání při střídání ročních období. Tělo si tak snadněji na vše zvykne a tím se předejde dvěma krajnostem: Přílišnému povolování nebo nerozumnému vystavování.

Vyzve je, aby se měly na pozoru před sebeláskou, která je podněcuje, aby chtěly těžší práce a námahy než jsou schopny, nebo aby se nadmíru neunavovaly. Lenivé a egoistické popořené, aby nenechávaly všechno na druhých. Všem ukáže, jak je pro každou snadné chopit se toho, co nepřekračuje její síly, ale co je jí nepřijemnější, k čemu druhé nemají chuť, např. nejhroší místo praní, jako sv. Terezie.

Konečně při jídle, a to je důležitý bod, bude žádat, aby si zvykly hned od začátku jíst vše co přijde na stůl, aby v jídelně posluhovaly jako všude jinde, aby nebyly závislé na své chuti a odporu, aby i v jídelně udržovaly spojení s Bohem, jak to o sobě vypráví sv. Terezie. Ať novicmistrová trvá na tom, aby si její novicky nebraly nic, kromě nutných případů, mimo stanovená jídla. Neboť tyto úlevy se rychle stanou potřebou, na kterou si žaludek zvykne a kterou požaduje, zatímco v refektáři sestry vždycky nařikají, že nemají hlad. Tyto nepravidelnosti jsou škodlivé, jak pro duši tak pro tělo.

Nakonec upozorníme ještě na jednu věc. Ať novicmistrová bdí nad tím, aby se její sestry nepoddávaly nechuti a žalosti které pocházejí z vnitřních trápení, z pokoření nebo i z různých emocí (dojetí). Je vidět novicky, které nespí, nejedí, když se blíží doba jejich obláčky nebo profese, když prodělávají zkoušku, nebo i když je potká sebemenší protivenství. Za těchto okolností je nutno být i velmi energickou. I poslat do jídelny novickou, která se podvoluje lenivosti nebo nemírnému smutku.

Od svých novicек bude žádat, aby se ovládaly a aby se podřizovaly, aby na sebe zapomínaly ve všem a pro vše. Touto pevností velmi přispěje k vyrovnání jejich temperamentu, neboť takto chápané a prováděné umrtvování nejen neškodí zdraví ale je ustálí a upevní.

To však novicmistrové nebrání, aby nesledovala starostlivě ztrátu chuti nebo spánku, když se zdá skutečná a která trvá delší dobu, neboť i ta ukazuje na stav abnormální únavy a bývá předzvěstí vážné nemoci. Je lépe jít k lékaři raději dříve než pozdě. Ale na druhé straně je často třeba skrývat svou obavu, nežádat po novickách aby hned přicházely se svými malými nevolnostmi, pokud možno rozlišovat mezi těmi, které jdou až na pokraj svých sil bez nařikání a těmi, které přehánějí své nejmenší potíže.

Chce-li novicmistrová, aby se z jejich novicек, zdravých či nemocných, staly pravé řeholnice, energické a umrtvené, bude se snažit uvést je do mužného ovzduší a vytvořit v něm statečné duše, které si nic nevyvolují a nic neodmítají, protože myslí, že vše přichází od Boha a dovedou najít ve všem příležitosti k umrtvení své přirozenosti ve prospěch ducha a tím též svého zdraví.

Tento skrytý boj duše, která se snaží uchovat se celá až do svých smyslů pouze pro Boha, dostat se nad vše co není On, dává méně místa sebelásce než život chudý a tvrdý navenek, i těžký, jímž se lze chlubit.

Na konci svého života vypravovala svatá Terezie své sestře Anežce jak na začátku svého života v klášteře začala konat mimořádné kající skutky, např. si sypala popel do jídla a pod., ale brzy z toho onemocněla. Nadto ještě četla ze života blah. Suza, který si strašlivými kajícnostmi zničil zdraví, jak se mu zjevil anděl a řekl mu že dosud bojoval jako prostý voják, ale od nynějška ho chce povýšit na rytíře. A svěťice pokračovala: „Tím naznačil svěťci, že duchovní boj je nad umrtvování těla. Nuže, Pán Bůh nechtěl, abych byla prostým vojákem, byla jsem hned pasována na rytíře a dala

jsem se do boje proti sobě samé v oblasti duchovní, sebezáporem a malými skrytými obětmi. V tom utajeném boji, v němž přirozenost ne-má místa, jsem našla pokoj a pokoru.“

Cesta zahájená Terezií je jistá a prozřetelnostní.

Přeložil P. Metoděj Minařík O. Carm.

4. Ježíš tenkrát - Kristus dnes

Reinhard Kórner OCD

Dva „základní zákony“ duchovního života.

Snad nejdůležitější „základní zákon“ duchovního života zní: Láska připodobňuje. Připodobňuji se tomu co mám rád. Angelus Silesius básnil: „Človče, co miluješ, v to se proměníš. Stáváš se Bohem, miluješ-li Boha - a stáváš se zemí, miluješ-li zemi.“. Abychom se tedy přetvořili v Boha, musíme Boha milovat. Ale zdá se, že tady mířili duchovní učitelé přece jen příliš vysoko. Jak mám milovat Boha tak opravdově a vážně, abych se mu stal podobným?

Druhý, právě tak základní „zákon“ v duchovním životě říká: Mohu milovat jen to, co znám. Mohu vůbec znát Boha?

Jedna podoba kříže ze 14. století, „mystický kříž“ v Neumünsteru u Würzburgu vyjadřuje názornou odpověď duchovních učitelů: Kristus zde - v umění snad jen ojedinele - uvolnil paže z kříže, s láskou něco objímá a přitahuje to k sobě, a pečlivě dbá, aby to nezranil... Obraz chce říci: Ve své láskyplné touze po člověku vychází nám Bůh v ústrety, jde si pro nás, aby nás přitáhl k sobě a vtáhl nás do svého synovského poměru k Otcí. „Bůh se stal člověkem, aby se člověk stal Bohem.“, formuloval to Augustin. Stal se nám přístupným v postavě Ježíše z Nazareta. Nyní mohu poznat Boha. Na jednom skutečném člověku nemohu vyčíst, jaké má Bůh srdce a jakou má „povahu“. Duchovní život záleží podle zkušenosti a nauky duchovních učitelů v tom, abych poznával Ježíše Krista, abych se naučil stále víc ho milovat a aby tak mohl on připodobňovat mou povahu své povaze. Mám se stát „druhým Kristem“, říká Pavel (srv. Gal 4, 19). Aby mohl člověk začít duchovní život, potřebuje jen trochu zvědavosti: Kdo je tento muž, který o sobě říká, že je Boží syn, a ve kterém našli lidé všech generací svou životní náplň? Duchovně žije ten, kdo se seznámí s Ježíšem Kristem, a jak říká Edita Steinová, začne studovat „vědu kříže“.

„Ježíš“ a „Kristus“

Ve vědecké teologické mluvě se někdy rozlišuje mezi „Ježíšem“ a „Kristem“. Pokaždé jde o jednoho a téhož Ježíše Krista. Ale kvůli jasnosti vyjadřování mluví teologové v mnohých publikacích o „Kristu“, když mají na mysli zmrtvýchvstání Pána, který nyní žije

a je přítomen, a používají jméno „Ježíš“, když jim jde o historii, a když mluví o pozemském životě nazaretského Ježíše. Toto rozlišení nám může pomoci i při našich dalších úvahách. Neboť i v praktickování víry je důležité mít před očima Ježíše Krista i jako „Ježíše“ i jako „Krista“. Závisí na tom nejen jasnost teologické mluvy, ale v tomto případě i „jasnost“ našeho života.

Duchovně žít, znamená žít s **K r i s t e m**, který vstal z mrtvých a teď je přítomen. Kdybych hleděl jen na Ježíše z Nazareta, byla by má víra ještě mrtvá. Ježíš by pak byl snad pro mne vzor, působivá osobnost z bible nebo více méně srozumitelný prvek mého náboženského světového názoru. Teprve když mu řeknu „Ty“, když skutečně vyplyne z mého vlastního srdce jako mé „Ty“, a když on přestane být pouhým jménem nebo biblickou postavou, stane se víra „vážným případem“ (H.U.v.Balthasar). Tak jako mezi lidmi teprve, když můžeme říci (někomu) „ty“, přejdeme od soustředění na sebe k setkání, tak i ve vztahu k Ježíši Kristu překračujeme slůvkem „Ty“ pouhý život s křesťanským „přesvědčením“ a dospíváme k životu s Pánem. V duchovním životě beru vážně, že on žije a slyší mě. Když se k němu modlím a snažím se prožívat den s ním, poznávám, že on je živá osoba, tak skutečná a tak opravdová jako lidský partner.

Ale musím také dbát na **J e ž í š e**, který se stal v Betlémě člověkem, vyrostl v Nazaretě, chodil Galileou, zemřel v Jeruzalémě na kříži a dopřál učedníkům zkušenost o svém zmrtvýchvstání. Jinak jsem v nebezpečí, že uctívám modlu, nějakého upraveného Krista, nebo ho dočista zaměňuji se svými sny a zbožnými city. Kdo je Kristus, ke kterému se modlím, mohu vyčíst jen z biblického Ježíše. Potřebuji Ježíše, abych viděl, ke komu se modlím a komu svěřuji svůj život. Ještě víc: Tento Ježíš Nazaretský je jediný, na kom mohu zakusit, kdo vůbec je Bůh. On je jediný autentický „Boží obraz“: „Kdo viděl mne, viděl Otce“ (Jan 14, 9). V něm se stává Bůh objektivní veličinou mého života, bez něho snadno, podlehnu subjektivním představám, které přiměřeně poznamenají můj život a udělají ze mne karikaturu pravého duchovního člověka. Hildegarda z Bingeny naznačila význam vtěleného Ježíše pro náš poměr k Bohu jedním ze svých obrazů: Dva kruhy, namalované vzácnými barvami, zlatem a stříbrem, představují Boha Otce a Ducha svatého, kteří jsou nepřístupní našemu pozemskému chápání. Uprostřed přichází k divákovi postava Člověka, Ježíš, který nám přináší zvěst o Trojjediném Bohu... - Ať Benedikt či František, Ignác či Terezie z Avily - učitelé duchovního života stále poukazují na tuto postavu člověka uprostřed. Musím si postavit před oči scény z pozemského života Ježíšova a přitom se vcítit do toho, jak Ježíš myslí, jak vnímá, co miluje a co se mu protiví (čím opovrhne), jak jedná s lidmi, jak uzdravuje a jak kárá, jak pláče a jak přináší radost, jak plní Otcovu vůli, jak se modlí, jak je pokoušen, jak je trpělivý, jak na kříži vkládá svůj život do rukou Otce, jak se po zmrtvýchvstání setkává s učedníky... Teprve potom začnu tušit, kdo je mi tady nablízku, když se mne dotkne v nitru Boží blízkost, teprve potom vím, ke komu hovořím v temnotě víry...

Čím víc se namáhám poznat Pána jako Ježíše, tím lehčeji se naučím milovat ho jako Krista. Ježíš z Nazareta - to je Kristus, s kterým dnes žiji. A Kristus, k němuž se modlím - to je Ježíš z Galileje, o kterém svědčí evangelia. Také dnes myslí a miluje stejně jako tehdy.

Meditace - kontemplace - akce

V této souvislosti se dají dobře vysvětlit pojmy „meditace“ - „kontemplace“ - „akce“. Setkáváme se s nimi velmi často ve spisech o duchovním životě.

M e d i t a c e je slovo, které má v moderní náboženské literatuře mnoho významů. V duchovní tradici církve znamená přemýšlení a uvažování o pravdách víry, především však o životě a slovech vtěleného Ježíše.

„**M e d i t a r i**“ znamená v latině něco jako „vzít doprostřed“. Hledět na Ježíše v evangeliích, pustit jeho život a slova do sebe, do středu svého srdce, postavit je doprostřed svého života - to je meditace. Cvičení s uvolňováním napětí nebo soustředění těla a ducha, které se dnes také označují jako „meditace“, mohou být pomůckou, mohou připravit na rozjímání o pravdách víry nebo umožnit jejich prohloubení, ale samy o sobě ještě nevedou k Bohu zjevení.

Meditace ve vlastním smyslu slova také nezáleží v tom, že bychom shromažďovali moudré myšlenky. Mnohem spíš chce naslouchat otázce: Kdo jsi, Pane? „Cílem přemítání (meditování) o božských věcech je získat nějaké poznání a lásku k Bohu“, píše Jan od Kříže.

V kláštorech a duchovních společenstvích je věnována meditaci během dne určitá doba. To neznamená, že se může meditoval jen v těchto určených dobách s Písmem svatým v ruce. Má velkou cenu stále více se tímto způsobem vpravovat do Ježíšova života - nechat v sobě doznívat myšlenku z kázání z poslední neděle, postavit do středu dne některé Pánovo slovo, které nám utkvělo v hlavě. Je to možné i při práci, cestou autobusem do zaměstnání...

Meditace, která se takto zabývá Ježíšem Nazaretským, slouží k poznání Krista, Pána, který žije i dnes - je zaměřena na kontemplaci. Jí rozumějí křesťanští učitelé přátelský, živý styk s Kristem, život v uvědoměném spojení se zmrtvýchvstalým Pánem.

Vývoj posledních století vedl, bohužel, k tomu, že mnozí věří, že kontemplace je především věcí řádů, nebo vůbec jen „kontemplativních řádů“.

Přirozeně může každý utvářet svůj život s Kristem, navázat s ním přátelství a na základě tohoto přátelství zastávat své povolání, plnit své úkoly v rodině, v církvi a ve světě. Naše „akce“, naše činnost, bude pak uváženější, naše slova hlubší, náš život citlivější, naše odvaha smělejší, naše charita a pastorační věrohodnější, naše ruce budou hojivější.

5. Mystické spojení s Marií - čtvrtá část

IX. Z řečených a podobných jasných poznání a osvětlení, kterých se dostalo mé duši, roste stále víc a více velká vážnost, úcta, uctivost a láska k láskyhodné Matce s větší stálostí, prostotou a čistotou. Má duše je, jak se zdá, s ní nerozlučně spojena a cítím jak mi srdce plane jako ohněm lásky k ní a tento oheň lásky mnohdy činí jakési násilí a zvedá duši jako násilím vzhůru v jakémisi láskyplném pohlcení. Neboť nějakým novým zjevením obdivuhodných tajemství, která Bůh do ní vložil, nebo lásky, kterou k ní Bůh má atd., je má duše přitahována v jednotlivých případech k hlubokému a vznešenému obdivu, nazírám na ni s roznícenou duší a zůstávám jako pohlcena, protože rozum je neschopen a nestačí na to, aby pochopil ony obdivuhodné věci předložené a zjevené mu v této velebné a zároveň láskyhodné Matce.

Ale tím se láska nikterak nespokojí a vyvěrá jako z hloubi srdce, aby zvolala jako z obdivu a našla nějaká jména, kterými bych mohla poněkud vyjádřit a zvěstovat velikost, důstojnost a vznešenost této mé nejsladší Matky, nebo jí též chválit, velebit a vyvyšovat. Proto tu láska mluví veliké a obdivuhodné věci, aby tu kterou tolik miluje, chválila, velebila a vyvyšovala, jak to činívá šílený milenec, který neví co by vymyslel nebo vytvořil či vynášel k chvále své milované.

Dostala jsem ještě jiný paprsek božského světla, jímž mi dal milovaný poznat, že Bůh má větší potěšení a zalíbení v láskyhodné Matce a má proto k ní samé větší lásku než ke všem svatým dohromady.

6. „Byl to šílenec“...

Terezie z Lisieux - z dopisu Celině z 19. srpna 1894

Je dobré trpět pro někoho kdo nás miluje až k šílenství, a v očích světa platit za blázna. Lidé posuzují druhé podle sebe, a protože svět je pošetilý, pokládá nás přirozeně za pošetilé!...

Ale konečně, my nejsme první. Jediné obvinění které předhazoval Herodes Ježíši bylo, že prý je blázen, a já si to myslím také... Ano, bylo to bláznovství, hledat chudá, malá, smrtelná lidská srdce, aby si v nich mohl zřítit trůn. On, Král slávy, který trůní na cherubínech... On, jehož nebesa nemohou obsáhnout... Byl blázen, náš vřele milovaný, neboť přišel na zem, aby udělal z hříšníků své přátele, své důvěrníky, sobě podobné, on který byl s oběma klaněním hodnými Osobami Nejsvětější Trojice dokonale blažený!... Nikdy bychom nemohli vykonat pro něho pošetilosti, ke kterým se on odhodlal pro nás, a naše činy vůbec nezaslouží tento název, protože jsou příliš rozumné a jsou daleko pod úrovní toho, co by chtěla uskutečnit naše láska. Svět je tedy bláhový, neboť neví, co

udělal Ježíš, aby ho zachránil. Svět chce strhnout všechno na sebe, svádí lidi a přivádí je ke studnám, které nemají vody...

Přeložila sr. Terezie Brichtová O. P.
Z časopisu „Karmelimpuls“ 1/1993 str 4.

7. Kristovo vzkříšení je naše vzkříšení

Zachyceno z extází sv. Marie Magdalény de' Pazzi.

Náš život je spojen s Ježíšem Kristem. Na velikonoce slyšíme slova svatého Pavla. „Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujete o to, co pochází skůry. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve Slávě“ (Kol 3,1-4). To je velikonoční tajemství. Všechny milosti dostáváme s ním a skrze něho.

Hluboce to prožívala, zvláště ve svých extázích, karmelitka sv. Marie Magdaléna de' Pazzi. Při slovech žalmu: „Dobro jsi prokázal svému služebníku, Hospodine podle svého slova“ (Ž 118, 65), viděla, že Bůh veliké dobro prokázal skrze své Slovo, svého syna. Toho přislíbil skrze patriarchy a svaté Starého zákona. Svěťice pokračuje: „Ale hlavně se ukázala jeho veliká dobrota, když poslal věčné slovo, aby se vtělilo pro vykoupění tvorstva. Zdálo se mi, že věčný Otec miloval jistým způsobem více tvorstvo než vlastního syna, když jej pro ně vydal takovým mukám a utrpení, jen aby nás povznesl k tak veliké slávě, abychom se mohli milostí stát druhým Bohem. Říkám účastí, neboť božskou přirozenost může mít pouze Bůh sám.“ (Spisy I, 114, dne 5. června 1584).

Naše oslavení je nyní po pádu do hříchu a našem vykoupění utrpením a smrtí Ježíše Krista větší, než kdyby lidstvo nebylo zhřešilo. Tak k ní mluví Otec 9.5.1585: „Můj syn (Slovo) na kříži dokonal mou lásku, z níž jsem vám chtěl dát slávu dříve, než můj syn zemřel a první člověk se dopustil hříchu. Chtěl jsem vám dát slávu, ale jiným způsobem. I kdyby Adam nezhrěšil, uvedl bych vás do nebe, ano, a Slovo by se vtělilo, ale bylo by pouze oslavené a ne vítězné. A sláva, kterou bych vám dal, byla by z části od vás, protože byste se nebyli dopustili hříchu, i když jsem vás stvořil se svobodnou vůlí. A tak odlišná by byla sláva, kterou bych vám byl dal od té, kterou vám nyní dávám, jako se liší tvor ode mne. Jak veliká je, dcero, sláva, jakou já vám dávám!“ Svěťice odvětila: „Věčný Otče, teď mohu říci: Šťastná vina, která nám dává takovou slávu! A Slovo mohlo říci: dokonáno jest“ (III, 227).

Stejně k ní Otec mluví na slavnost Seslání Ducha svatého 9. června 1585, a k tomu dodává: „Měli byste (bez pádu) slávu a požívání patření na mé Božství spolu s ostatními dary, které k té slávě patří, nicméně neměli byste tak velikou slávu a s takovým poznáním, jak jste ji měli mít poté, co Slovo prolilo svou Krev

a ozdobilo vaše duše více než předtím a učinilo je způsobilejšími pro spojení se mnou, a mne pohnulo, abych vám ukázal větší lásku, abyste mě mohli lépe vidět a více požívat.“ (IV, 86). Prosme v době velikonoční Pána Ježíše zmrtvýchvstalého v Duchu svatém s Pannou Marií:

*Pane Ježíši Kriste, nejmilejší Otče,
prosím tě, pro onu radost,
kterou měla tvá milovaná Matka,
když ses jí zjevil
v oné posvátné noci velikonoční,
a pro její radost,
když tě spatřila oslaveného božským jasem,
osvěcuj mě dary Ducha svatého,
abych byl schopen plnit tvou vůli
po všechny dny svého života.
Neboť ty žiješ a kraluješ
s Bohem Otcem
v jednotě Ducha svatého
po všechny věky věků.*

Amen.

Přeložil: P. Metoděj Minařík O. Carm.

8. Pouť do Medžugorje

Vždycky jsem měl lásku k mariánským poutním místům, zvláště k těm největším a nejznámějším, k Lurdům a Fatimě. Ale nemyslel jsem si, že se do nich dostanu. Až loni mi přišli z čistajasna od Panny Marie. A k tomu ještě koncem roku a začátkem tohoto pouť do Medžugorje, opět tak nečekaně.

Byla zorganizována Dr. Fr. Mráčkem jako pouť a zároveň jako charitativní pomoc tamním zkoušeným národům na dobu od 28. prosince do 3. ledna. Dopoledne 28. prosince vyjely dva autobusy z Prahy, jeden s českými poutníky, druhý s moravskými. Jel s nimi jeden kněz, nám známý P. Josef Brychta, bývalý farář ve Slavonicích a bývalý děkan dačického děkanátu, později působící v Tuřanech a nyní u sv. Jakuba v Brně. A pět bohoslovců z pražského a olomouckého semináře. Já jsem se k nim ještě s jedním mladým farníkem připojil na hranicích v Dolním Dvořišti.

Jeli jsme klidně přes Rakousko a pak přes země bývalé Jugoslávie Slovinsko a Chorvatsko, až nás ve dvě hodiny v noci zastavila policie, protože se pro strašlivé větrné bouře nedalo jet dál, hlavně ne trajektem přes moře u poloostrova Pag, kudy se muselo jet pro blízké boje. Jinak se jelo podle pobřeží bezpečně a nebylo vidět stopy války. Večer 29. prosince ve 21 hod. jsme měli mši sv. u františkánů v Zadaru. Do Medžugorje jsme dorazili před pátou hodinou ráno 30. prosince.

Náš denní pořádek byl asi takový: dopoledne jsme měli v kapli u řádových sester českou mši sv. pro naše poutníky. Jeden den jsme vyšli ve větru a zimě namáhavou cestou spojenou s rozjímavým růžencem na horu Podbrdo, druhý den na horu Križovac s rozjímavou křížovou cestou. Jednoho dne jsme mluvili s Vickou u jejich domu, druhého dne s Jelenou též u domu. Jedno odpoledne jsme jeli do Mostaru, ale o tom dále.

Večer každého dne jsme se zúčastnili bohoslužby která trvala tři hodiny, od pěti do osmi. Při ní se pomodlí celý 15 desátkový růženec v jehož průběhu se zjevuje Panna Maria. Mše sv. je chorvatsky koncebrovaná s přítomnými kněžími, jen evangelium se přečte v několika jazycích, též česky. Po mši sv. si kněz klekne u oltáře a všichni se modlí 7x Otčenáš, Zdravas Maria a Věřím v Boha. 31. prosince klečely přitom vedle něho Vicka a Marija. Po mši sv. je ještě adorace nebo pobožnost u jesliček. Krásné to bylo na zakončení starého a začátek nového roku. Hodně kněží koncebrovalo a byl plný kostel poutníků, po mši sv. byla děkovaná pobožnost venku před kostelem. A potom půlnoční mše svatá

Ale jistě čekáte, že něco řeknu o válce která tam zuří. Medžugorje je úplně bez pohromy. Přes největší úsilí poutní místo naprosto zničit, Panna Maria je zázračně zachránila. Tak jako v Lurdech, když při čtvrtém zjevení bylo slyšet hrůzné hlasy, stačil pohled Panny Marie v tu stranu a okamžitě vše utichlo. Poslední den v roce jsme zajeli do Mostaru pustým krajem mezi vápencovými skalami porostlými tu a tam malými keři. Viděli jsme pobořenou novou katedrálu, jen před ní stojí neporušená socha Panny Marie s Ježíškem. Biskupská rezidence je úplně zničená, všechno v ní je zničeno. Odtud jsme jeli k parku v němž je pohřbeno asi 500 padlých. Pak k františkánskému kostelu, na který dopadly 6. května 1992 čtyři bomby, takže zůstaly trčet jen holé zdi, uvnitř je hromada sutin. Ale klášter nebyl poškozen. Staré město je úplně rozbořené. Z mostů zůstal pouze jeden, ten nejstarší. Lidé žijí v bídě.

Poslední den našeho pobytu se nám podařilo mít českou mši sv. pro naše poutníky brzy ráno v kostele. K polednímu jsme se vydali na zpáteční cestu. Pro strašné větrné bouře jsme ztratili dva dny, a to nám ještě pomáhal Červený kříž, takže jsme přijeli domů 5. ledna místo 3. ledna. Byl jsem zvyklý na velké větry na Moravské Sibiři a měl jsem je rád, ale tak strašné větry jsem v životě nezažil. Připomínaly vítr, lámající skály, který zakusil prorok Eliáš. Tam aspoň převracel kamióny.

V Lurdech, ve Fatimě i v Medžugorji Panna Maria vyzývala a vyzývá k modlitbě, zvláště k růženci. Už v Lurdech volala třikrát „pokání, pokání, pokání“. Ale ještě více volala k pokání ve Fatimě a nejvíce v Medžugorji. Zde ještě navíc k postu. V Lurdech se představila jako Neposkvrněné početí, ve Fatimě jako Královna svatého růžence a v Medžugorji jako Královna míru. Na těchto místech je cítit její přítomnost a její působení do celého světa. Ta zůstanou v člověku.

P. Metoděj Minařík O. Carm.

9. Informace

Upřesňujeme skutečné ceny titulů vydaných v Karmelitánském nakladatelství v 1. pololetí 1993

Edice Karmelitánská spiritualita

B. Steinová: Dokumenty a fotografie	81,- Kč
Sv. Terezie z Lisieux: Vstupuji do života	54,- Kč
P. Liagre: Duch. cvičení se sv. Terezií z Lisieux	58,- Kč
Sestra Marie Anna od Ježíše: Anna od Ježíše	58,- Kč
Hans Rosi: Duha nad Svatou zemí	19,- Kč
Učitel víry II. sborník	34,- Kč

Mimo edici:

Mario Masini: Úvod do „lectio divina“	39,- Kč
Karl Lehmann: Duchovní jednání	28,- Kč
V. Malá: Cesty Boží lásky	39,- Kč
Adrienne von Speyr: Služebnice Pána	65,- Kč
Kard. Suenens: Duchovní cesta	31,- Kč
R. Cantalamessa: Panenství	34,- Kč
Ě. Dahler: Jeruzalém v dějinách spásy	61,- Kč
A. Grún, OSB: Modlitba jako setkání	32,- Kč

Možno objednat na přiloženém objednacím lístku

10. Návrh čtenářům

Milí přátelé,

rozhodli jsme se kvůli obtížím s úhradou, nabídnout Vám - tímto číslem počínaje - časopis Karmel zdarma. Budete-li chtít vydávání časopisu podpořit, můžete zaslat jednorázově svůj příspěvek na číslo účtu, z kterého je tisk časopisu financován.

Účet: 307 87 56 - 258/0800 u České spořitelny a.s. v Jindřichově Hradci.

Pro tento účel přikládáme složenku. Možno též platit příkazem k úhradě.

Karmel Časopis Řádu bratří blahoslavené Panny Marie Karmelské se sídlem v Kostelním Vydří. Vydává Karmelitánský klášter tamtéž. Odpovědný redaktor: Vojtěch Kodet. Tisk agrodat-RETIA J. Hradec
ISSN-KARMEL 1210-499X